

Lohta

VÄHÄLLÄ VEDELLÄ

Teksti ja kuvat: Miki äikäs

Kuluneena kautena moni lohen- ja miksei taimenenkalastajakin tuskaili aikaisen kevään, matalien ja ennen kaikkea lämpimien vesien kanssa. Kesä puski Skandinaviaan jo toukokuun alkupuolella aiheuttaen aikaiset tulvat ja Norjan puolella lumien haihtumisen tunturista normaalin sulamisen sijaan. Pohjoisessa lohiojet olivat kesäkuun puolella välissä heinäkuun lopun vedellä ja Keski-Norjassa kesäkuun alku oli jotakuinkin katastrofaalinen vesien ollessa ennätyskellisen alhaalla.

Itse olen jättänyt kesäkuun kalastuksen jo monena vuonna väliin johtuen kovista kalastuspaineista joilla, joissa kävin aiemmin. Tänä vuonna olin jo lähdössä pohjoiseen kesäkuun puolella välissä, mutta onnekseni muista syistä johtuen reissu peruuntui, koska kalastus ei ollutkaan kesävedestä riippumatta niin hyvää kuin olin ajatellut.

Keski-Norjassa kauden alku oli vähästä vedestä johtuen heikko ja monet säännöstellyt joet olivatkin tänä vuonna selvästi parempia kuin säännöstelemättömät.

Kun sitten heinäkuu koitti, suuntasin kulkuni kohti pohjoista. Kävin Lakselvalla onkimassa pari päivää ja siitä suuntasimme Reisalle. Pohjoisessa alhainen vesi ei haitannut kalastusta, koska joet olivat kuitenkin heinäkuun alussa ”hyvällä” korkeudella, veden lämpötilojen ollessa jokseen-

kin täydelliset. Kalastuksen aloitus olikin hyvä, ja moni pohjoinen joki antoi komeita kaloja. Heinäkuun edetessä monien toivotamat sateet jäivät kuitenkin tulematta, ja kuun puoliväli asettikin haastetta kalastukseen.

Sellaisille kalastajille, jotka kalastavat yleensäkin pieniä jokia, eivät ehkä matalat virtaamat ja pienimuotoiset kalapaikat tuota ongelmaa. Mutta meille Spey-fanaatikoille matala vesi ja ahtaat paikat ovat kuin piikki takamuksessa jo siksi, että välineet, joita haluaisimme käyttää, eivät sovellu useinkaan lirkkimiseen.

Ehkäpä näin off-seasonina onkin hyvää palautella mieliin muutama seikka, jotka voivat tulevaisuudessa auttaa edellisen kesän kaltaisissa olosuhteissa.

Kun vedet lohijoella laskevat, eivätkä sateet toiveista huolimatta tule, kalastus muuttuu hetkessä vaikeaksi. ”Vaikea” kalastus ei tarkoita sitä, etteikö kalaa saisi, jos niitä ylipäättään jokeen on noussut. Pienet virtaamat asettavat lohellekin ongelmia jo heti nousuvaiheessa, koska jokisuut ovat monesti matalia, eikä kala aina pääse jokeen halutessaan. Tällöin korkeat vuorovedet ovatkin paikallaan avittamaan kalojen pääsyä makeaan veteen. Olisikin hyvä - mahdollisuuksien mukaan - ajoittaa kuivina kesinä kalastusta ajankohdille, joissa vuorovedet ovat korkeimmillaan.

Lohi saattaa surffailla murtovedessä jokisuulla pitkiäkin aikoja, ennen kuin se

◀ Heinäkuun alku tarjosi hyvää kalastusta.

KUVA: TANELI BRANDER

◀ Nuori lohenkalastaja tositoimissa.

ampaisee jokeen. Matala jokisuisto asettaa omat vaatimuksensa veden määrälle ja virtaamalle, joka näinä matalan veden kesinä on ensiarvoisen tärkeä kalan nousulle jokeen.

Anna kalalle aikaa rauhoittua

Monesti matalalla vedellä kalat pakkaantuvat samoihin paikkoihin ja ne kalastusalueet, joissa kaloja on, ovat tietysti parempia kuin ne, jotka eivät kerää kalaa syytä tai toisesta. Monet normaalisti hyvin toimivat poolit ovat kuolleita, kun taas joku ”normaalisti” mitätön paikka saattaa avata uusia mahdollisuuksia kalan saantiin.

Kun vesi lämpiää riittävästi, kalakin stressaantuu, ja sitä on vaikea pyytää. Tällöin ensimmäinen sääntö on, että kalastusta pitää rajoittaa, siis toisin sanoen harventaa reilusti. Paikkojen ja poolien pitää antaa rauhoittua normaalia pidempään, koska pooli ei pääse normaalilla kiertotahdilla yhtään lepäämään. Ei auta tippaakaan, että hostutaan vuoroissa, vaan kaikkien kannalta olisi parempi antaa kalalle aikaa unohtaa siimojen ja perhojen aiheuttama häiriö poolissa. Kalan stressikynnys on muutenkin noissa olosuhteissa

ihan eri tasoa kuin normaalisti, joten kunnon rauhoitus poolissa heittovuorojen välissä antaa kalallekin mahdollisuuden taas olla kiinnostunut perhoista.

Veden ollessa alhaalla siimojen valinta on kohtuullisen helppoa, yleensä kevyempien, pinnassa kulkevien siimojen myötä. Kellurunkoiset siimat erilaisilla kärjillä toimivatkin hyvin, mutta myös opposiimoilla on paikkansa, ja monesti perhon vieminen aivan kala eteen onkin se oikea ase. Ahtaassa paikassa lohi ei saa niin helposti mahdollisuutta väistää perhoa, jolloin sen on joko häivyttävä paikalta tai otettava perho.

Monesti kala ottaakin tällaisissa tilanteissa perhon miltei heti, mutta liikaa häiritty kala häipyä paikalta tai vetäytyy täysin passiiviseksi. Jos kala päättää vaihtaa maisemaa, paikalle tulee pian uusi kala. Hyvät paikat ovat kortilla vähällä vedellä, joten tämä kyllä puoltaa saman kohdan uudelleen onkimista hetken rauhoittumisen jälkeen vaikkapa eri perholla tai siimalla.

Itse onnistuin heinäkuun puolessa välissä parhaiten 14-kinttuisella vavalla ja kellurunkoisella inter-kärkisellä siimalla. Johtuen paikoista, joissa kalastin, poolien rauhoittaminen oli helppoa, kos-

ka meitä oli kalastamassa aluetta vain muutama kaveri. Kalat olivat pakkaantuneet alueellamme muutamaan pooliin, joihin myös kalastus keskittyi. Koska kalastus oli muutenkin kovin leppoisaa, oli helppo antaa kaloille aikaa rauhoittua.

Tärkeimpinä seikkoina pidän tällaisissa olosuhteissa siistejä, ennen kaikkea suoraksi meneviä heittoja. On ensiarvoisen tärkeää, että ei yritä heittää liian kauas, vaan harkiten ja siististi, mutta kuitenkin niin, että ei mene liian lähelle kalaa kahlatessaan. Turha siiman virpominen pois ja välineissä täytyy olla sen verran potkua, että pystyy hieman kauempaakin tavoittamaan oikean kulman siimalle.

Itse kalan kanssa pärjää varmasti matalalla vedellä hieman pienemmälläkin vehkeillä, mutta ainakin itse olen huomannut, että vapa jolla tavoittaa kalapaikan hieman kauempaakin häiritsemättä kalaa, on monesti parempi vaihtoehto.

Tähän väliin on pakko mainita, että jokaisen kannattaa lukea Chasing Silver Magazinen 3/2018 Mikael Frödinin artikkeli *Magic Straight Line*.

Mielestäni yksi parhaista artikkeleista viime vuosina.

Kovalla helteellä onkiminen on mielestäni todella epämiellyttävää, varsinkin puolen päivän jälkeen, jolloin aurinko on suoraan päällä. Kahluhousujen pukeminen aiheuttaa jo sellaisen lämpöhalvauksen, että olisi parempi mennä munasillaan kalaan.

Tähän väliin kuitenkin haluan korostaa seikkaa, joka meitä monia perhokalastajia vaivaa, nimittäin eturauhasen tulehdus. Vaikka ilma on helteinen ja kahlureiden alla ei haluaisi pitää mitään muuta kuin ohuet kalsarit, täytyy ottaa huomioon, että eturauhasen tulehtuu todella helposti juuri tällaisissa tilanteissa. Been there, done that. On sitten inhottava vaiva.

Joellamme on vuorokausirauhoitus kello 02–10, joten aamupäivät ovat hyviä, koska kala on ollut yön yli rauhassa. Kovalla helteellä alkuillat ovat luonnollisesti otollisia, auringon hieman helpottaessa pahinta teräänsä. Myös moni kalastaja jättää kuumimman ajan kalastamatta, joten poolit saavat olla tuolloin rauhassa.

Onnistumisia olosuhteista huolimatta

Eräänä kuumana heinäkuun päivänä olin kalastellut muutaman heiton aamusta, mutta totesin kelin olevan yksinkertaisesti aivan liian kuuma kalastukseen. Mittari hipoi neljääkymmentä auringossa ja heikko tuulenvire ei tuonut minkäänlaista helpotusta.

Olimme kaikki keittiöllä ja kukin suunnitteli omia menojaan. Ketään ei kalastus näyttänyt kiinnostavan yhden lähtiessä turturiin viilentymään, toisen suunnatessa jäämerelle, jossa lämpötila oli kaksikymmentä astetta viileämpi. Kolmas makasi mökissä lävet auki ja minä istuin terassilla siemaillen kylmää olutta.

Myöhemmin iltapäivällä olin yksin keittiöllä ihmetellen missä muut ovat. Ketään ei näkynyt missään, joten ajattelin käydä koptipoolilla kokeilemassa muutaman heiton. Vedin kumisaappaat paljaaseen jalkaan ja painelin shortseissa rantaan. Kumisaappaila pääsi helposti kohtaan, jossa normaalisti on reiteen asti vettä. Siitä oli hyvä heittää samoilta sijoiltaan koko poolin paras kohta.

Olin aiemmin katsellut keittiöllä vanhoja klassisia perhojani, siis itse parikymmentä vuotta sitten sitomiani, ja silmäni osui pieni yksihaarakoukkuun sidottu, sellainen mitätön Green Highlander. Olin sitonut sen perukkeeseen, enkä ottanut edes muita perhoja mukaan.

Aloitin lyhyillä heitoilla, ja kun olin saanut mukavan pituuden, siimassa tuntui kevyt tukistus. Titti pomppasi ilmaan ja peruutin kohti rantakivikkoa, jossa sain tirpan ylös. Perho oli suupielessä, josta sain sen jotakuinkin ehjänä pois. Ravistelin tirpan irti, putsasin Highlanderin ja ajattelin kokeilla uudestaan. Menin samoille jalsijoiille, ja kun sain saman mitan siimaa pihalle kuin aiemmin, tuntui vavassa kunnon rykäisy. Nostin rauhassa vavan pystyyn ja raskas paino tuntui kahvassa saakka. Kala säntäsi lujaa alavirtaan ja minä peruutin kohti kivipenkkaa kelan huutaessa hoosiannaa.

Saappaat haukkasivat peruuttaessa, eikä vesi tuntunut ollenkaan mukavalta saappaissa. Voi Helvata. Kala veti siimaa kelalta kun pompin reisiveteen päästäkseni kivikolle. Jollain ihmeen konstilla sain pompattua munavedestä ylös ja kipitin veden lentäessä kumisaappaiden sisältä pitkin kivikkoa kelaten siimaa sisään ja mieltien, että saamari, mitä sähläystä.

▲ Silver Grey ja Green Highlander eri versioineen toimivat hyvin kirkkaassa vedessä.

► Vihreä-mustat ja harmaat perhot ovat varmaa lohenruokaa.

Sain juostua kalan kiinni ja väsyttelin sitä, kun kaverini sattui tulemaan rantaan. Otimme lohen haaviin ja se oli 108-senttinen kirkas koiraslohi. Koukku oli suupielessä, josta sain sen helposti ehjänä pois. Upea lohi!

Vapautin kalan, joka lähtikin yllättävän pirteänä takaisin. Tyytyväisenä punnersin märät saappaat hinkaten paljasta jalkaa vasten itseni ylös vesirajasta ja saapasteilin keittiölle juomaan lasin Zacapaa ja kylmän oluen.

Kun olin jo tovin istuskellut keittiöllä, totesin taas olevani ypöyksen. Katselin seinustalla nojallaan olevan vavan perukkeessa kuivahtanutta Highlanderia ja mietin, vieläköhän olisi tuuria jäljellä tälle päivälle.

Aurinko oli jo hieman alempana, joten paikka josta olin kalani saanut, olisi jo varjossa. Vedin T-paidan hartioden suojaksi, kiskaisin fleעהaalarit shortsien päälle ja märät kumisaappaat paljaisiin jalkoihin. Ne tuntuivat inhottavilta, mutta minkäs teet..

Nappasin vavan seinustalta ja kävelin verkkaisesti kohti poolia. Mietin, miten urpolta mahdankaan näyttää, samalla ihmetellen missä muut ovat.

Pääsin rantaan ja menin taas samoille jalansijoille. Heitin Highlanderin veteen ja samassa kohtaa kuin tuntia aiemmin siima kiristyi. Nostin vavan kohti taivasta ja komea, kirkas lohi hyppäsi majesteettillisesti ilmaan läsähtäen komeasti takaisin veteen.

► Matalasta vedestä huolimatta uusia kaloja nousi hyvin.

Kala syöksyi alavirtaan ja minä teputin perässä kuin aropupu.

Sain kalan haavittua itse samassa kohtaa kuin aiemmin, ja kun kala oli haavissa, eräs kumppaneistani tuli rantaan.” Ei Jukoliste! Sait sä taas kalan??”

Jep, totesin tyytyväisenä ja kysyin mit-tanauhaa, joka oli laavun penkillä. Sata-neljä ja taas kirkas koiraslohi. Jukoliste mikä puolitoistatuntinen ja vieläpä näis-sä olosuhteissa. Green Highlander oli nä-köjään jäätävä peli..

Vapautin onnistuneesti lohen ja suunta-sin hymy naamalla jälleen kohti Zacapaa ja jääkaappikylmää olutta.

Istuin yksin terassilla ja katselin, kuinka Merikotka pyöri korkealla vuoren reunus-talla saaden aina välillä nostetta virtauk-sista. Zacapa ja olut nostivat itsetuntoa ja mietin, vieläkö menisin kokeilemaan sa-

maa paikkaa. Ketään ei missään ja ilmakin alkoi tuntumaan inhimilliseltä.

Hain kahluuhousujen taskusta uutta siimaa ja vaihdoin perukkeen.

Kumisaappaat olivat inhottavan märät, joten vedin kahluukengät paljaisiin jalkoihin ja tepastelin haalareissa takaisin poolille. Pääsin miltei kuivin kengin samaan kohtaan ja siiman ollessa jälleen samoilla tonteilla kala otti Highlanderin. Sama pro-seduuri ja sain kalan alempana haaviin. 89-senttinen kirkas naaras. Uskomatonta.

Purin siiman poikki perhon edestä ja laitoin perhon laavun seinään. Istuin laa-vulla yksin ja ihmettelin tapahtunutta. Olosuhteista huolimatta oli ollut aivan huikea päivä ja tähän oli hyvä lopettaa täl-tä päivältä.

Inhottavinta tässä koko jutussa on se, että unohdin sen Highlanderin siihen sei-

nään ja palatessani aamulla paikalle, en löytänyt perhoa mistään. Kukaan ei sitä ollut ottanut, mutta johonkin se oli kadonnut.

Aloita riittävän ylhäältä

Matalalla vedellä kalastamisessa on monien huonojen puolien lisäksi myös hyviä puolia. Ensinnäkin se, että kalojen kanssa pääsee helposti vastakkain, on mielestäni todella tärkeä seikka. Monesti korkealla vedellä nauttii siiman kulkemisesta jo sinällään, mutta kun vettä on paljon, on kalojenkin helppo väistää perhoa. Matalassa vedessä kalat joutuvat ahtaalle ja silloin oikea lähestyminen tuottaa helposti tulosta.

Tietysti paikan pitää olla sellainen, jossa on kaloja ja ne joutuvat jonkinlaiseen liikkeeseen perhon tullessa silmille. Tätä

on vaikea selittää... Monesti näkee matalissa, hitaissa pooleissa paljon kaloja, mutta niitä ei saa millään ottamaan. Jos pooli on sellainen, jossa on enemmän virtausta ja kala tuntee olevansa suojassa, se myös on yllätettävissä, tai pyydetävissä paremmin. Noissa pooleissa se paras paikka on miltei aina heti kovan virran alla paikassa, jossa yleensä on pohjassa joku ”porras” tai muu sellainen, johon hapekas vesi kierä-

tää mukavasti, mutta kalan on helppo siinä olla. Siihen kun saa perhon tuotua sivusta vauhdilla niin, että se hetkeksi jää siihen, niin kala ottaa.

Tälläisen paikan kalastus kannattaa aloittaa todella ylhäältä, toisin sanoen koskesta ja kovasta virrasta. Monesti kaloja löytää yllättävän matalasta, heti siitä ryöpyn alta, jossa ne ovat aivan kuin ”suihkussa” vilvoittelemassa kuumana päivänä.

Perhojen koko, väritys ja herkkyys ovat mielestäni tärkeimpiä seikkoja onnistuneessa kalastuksessa. Parhaiten kalaa saimme pienillä Vimuilla, ja Highlander tai Silver Grey -tyyppisillä sidoksilla. Myös jo aiemmin mainitsemani poolien rauhoittaminen on ensiarvoisen tärkeää. Myös sellainen huomaamaton liikkuminen rannassa ei ole haitaksi.

Poikien kanssa kalassa

Loppureissu menikin opastaessa poikani ja hänen kaveriaan, jotka tulivat kansani kalaan. Poikani saikin ensimmäisen lohensa ja hänen kaverinsa karkuutti todella ison lohena, joka sekini otti klassiseen Highlanderiin.

Suurin työ oli hillitä poikia ja saada heidät tajuamaan, että kalastus paranee, kun jaksetaan hieman rauhoittaa paikkoja. Oli-kin hienoja hetkiä, kun pooli oli saanut olla rauhassa ja tuollainen nuorikko tartuttaa kalan siitä. Siinä on tilanne nopeasti päällä kaikkine mahdollisine krumelureineen. Poikani sai 92-senttisen kirkkaan lohena ja seuraavana päivänä oli hänen kaverinsa Veikan vuoro tartuttaa kala:

Tulimme aamupäivällä poolille, jota kukaan ei ollut kalastanut edellisen illan jälkeen. Virtaus näytti täydelliseltä ja ilma oli tyyni ja oikein haisi lohelle.

Teimme yhteistyötä niin, että minä kuljin Veikan vierellä virran puolella, heitin siiman riittävän kauas ja annoin heti vavan hänelle. Olimme tulossa seuraavalla heitolla parhaaseen kohtaan. Jotenkin vaan tiesin jo heiton tehtyäni, että nyt ottaa. Annoin vavan Veikalle ja sanoin, että pidä nyt lujaa kiinni. Siima tuli hienosti swingistä suoraksi ja sitten vesi lensi. Iso kala otti pintasiimalla tarjotun Highlanderin. Kala veti lujaa siimaa kelalta ja Veikka oli aivan tohkeissaan. Niin olin minäkin. Ikävä kyllä kala voitti sen erän värikkään ja vaiherikkaan taistelun jälkeen ja Highlander jäi perukkeineen kalan suupieleen.

Poikaa harmitti ja minulla tämä otti todella koville. Jopa kovemmalle kuin vuosia sitten satavarman loppuelämäni recordin karkuutus omaa tyhmyyttäni.

No tästäkin toivuttiin ja jälkepäin voisin todeta, että matala vesi toi pojille paljon paremmat mahdollisuudet kalojen saantiin, koska kalojen eteen sai pyydön helpommin.

Pojilla oli hyvä reissu. Toivottavasti kipinä lohestukseen pysyy yllä.

Matalassa vedessä kalastus on epätoivoista, jos kaloja ei yksinkertaisesti ole, tai nousu on totaalaisesti pysähtynyt. Jos taas kaloja on, ja kalastusaikaa on riittävästi, voi kalastus olla todella hienoa. Tietysti ”normaali” vesi on aina mukavampi, mutta me emme voi luonnonoikeille mitään. Mitä luultavimmin tällaiset kuumat kesät tulevat yleistymään ja kalastukseen pitänee tulevaisuudessa suhtautua erilailla.

Kaiken kaikkiaan kulunut kausi ja kesä oli ainakin minulle todella hyvä. Kalastin kohtuullisen lupamäärän ja sain hyvin kaloja. Jotenkin olin etukäteen ehkä liikaa pelännyt matalaa vettä, mutta ainakin noilla paikoilla, joissa itse kalastelen, kalastus oli hyvää.

Ehkäpä suurin syy hyvään kalastukseen oli tilanteeseen sopeutuminen ja tietysti se, että oli aikaa kalastaa vähemmän ja harkiten.

Muutama huomio

En malta tähän loppuun olla puhumatta muutamasta minua askarruttaneesta asiasta.

Ensinnäkin, jos aikoo päästellä kaloja pois, olisi hyvä pitää mukana oikeat pihdit. Sellaiset joilla koukusta saa kerralla sellaisen otteen, että se lähtee laakista irti. Kirurginpihdit ovat mielestäni hieman lapselliset tähän touhuun. Koukun irrottamiseen olen huomannut, että kala rauhoittuu kun se käännetään ”ylösalaisin”, vatsa taivasta kohti. Olisi hyvä myös välttää kalan tuomista hiekalle.

Itse napsaisen aina perukkeen poikki ennen koukun irrotusta parikymmentä senttiä koukusta. Näin vältyn monelta ongelmalta vavan kanssa ja putkiperhon saa vedettyä helposti parempaan talteen.

▲ Another Danish Guy? - ei vaan T.B.

Jos koukku on kiduksissa ja näyttää vahvasti siltä, että koukun pois ottaminen aiheuttaa suuria ongelmia, kannattaa miettiä, jättääkö koukun sinne ja toivoa parasta. Ei ole itselläni yksi eikä kaksi kalaa, jotka ovat kuolleet käsiin koukun pois oton yhteydessä. Kiduksista vuotavaa kalaa ei kannata mielestäni laittaa takaisin, *mutta sitä ei saa myöskään käyttää verukkeena ottaa kala*. Tarkoitan tällä sitä, että mikäli sääntö kieltää kalojen tappamisen, sääntöä tulisi kunnioittaa ja noudattaa ja pyrkiä vapauttamaan kala mahdollisimman hyvässä kunnossa. Sormien tunkeminen kiduksiin niin, että kala alkaa vuotaa ei ole hyvän tavan mukaista.

Jos kaloja haluaa pakastaa, kannattaa mennä kalaan sellaisiin paikkoihin, joissa se on sallittua. Tervettä järkeä käyttäen tästäkin selviää.

Kun kalaa elvyttää, sitä ei kannata vedellä hulluna eestaas, vaan laittaa se alkutoimien jälkeen hyvään paikkaan, jossa se vaikka jalkojen välissä tuettuna voi olla rauhassa ja toipua. Kyllä se omassa elementissään pärjää. Voihan jokainen itsekin kuvitella, miltä tuntuu, kun joku pitää koi-vista ja kaulasta kiinni ja heiluttelee edestakaisin, välillä aina nostaen ”vielä yhteen kuvaan”.

Jos kuitenkin kala on niin poikki, että se kaatuu kyljelleen, pitää sitä totta kai tukeaa pitämällä pyrstöstä ja toisella kädellä vatsan alta. Tällaisissa tilanteissa täytyy huolehtia, että kala on varmasti valmis palaamaan virtaan.

Joku vuosi siten, korkealla vedellä kalastin sellaista kapeaksi jäänyttä virran laitaa ja tartutin siitä kalan. Se kiskoi kuin hullu kovassa virrassa tovin ja yhtäkkiä heittäytyi kyljelleen tullen aivan sukkana rantaan

ilman minkäänlaista vastaan panemista. Otin koukun irti, joka oli siististi suupielessä ja aloin elvyttämään kalaa. Verta ei vuotanut yhtään, ei edes koukun jäljistä. Pidin kalaa miedossa virrassa, mutta aina kun löysäsin otetta, kala kellahti kyljelleen. Yritin reilun vartin, mutta hommas-ta ei tullut yhtään mitään. Kaverin kanssa päätimme, että otamme kalan ylös, koska se oli aivan eloton.

Kun sitten rannassa verestin kalaa, siitä ei tullut kuin muutama hassu tippa verta. Kysyin asiaa eräältä alan tutulta, joka epäili kalan saaneen jonkin sortin laakin tai repeämän jo väsytyksen tuoksinassa ja vuotaneen veren pihalle jo siinä vaiheessa. Miksei kalakin voisi ”räjäyttää aorttaansa” niinkuin meille ihmisillekin käy joskus liian kovassa rasituksessa.

Lukekaa ihmiset oikeita lehtiä ja kirjoja. Kun sen hyvinkääläisen autokauppiaan toive internetin räjähdyksestä jonain päivänä toteutuu, eikä sometus olekaan mahdollista, niin ainakin meillä vielä olisi jotain luettavaa. ■

▼ Varmat pelit ke-säveteen, Green Highlander, sidokset Japa Alanko.

